

Motion till riksdagen

1988/89: So452

av Lars Werner m. fl. (vpk)

Förbud mot amalgam som tandlagningsmaterial

I allt fler forskningsrapporter påvisas att kvicksilverånga läcker ur tandamalgam, i synnerhet vid tuggning och intag av heta drycker, och korroderar till följd av elektriska strömmar i munhålan. Forskarna är däremot inte överens om huruvida detta läckage har någon betydelse för människors hälsa. En del hävdar att kroppen lätt utsöndrar giftet, medan andra menar att det lagras i hjärnan, njurarna, levern och i kroppsvävnaden.

Man kan idag med en omständlig, tidskrävande och kostsam metod spåra kvicksilver i blodceller hos människor som har symptom på kvicksilverförgiftning. Man vet inte varför vissa människor blir sjuka av amalgam, medan andra klarar sig utan symptom. En nyligen framlagd hypotes är att det främst är människor som har nedärvda anlag för autoimmuna sjukdomar som drabbas. En annan hypotes är att alla är i farozonen. Övrig tungmetallbelastning via luft, mat och vatten gör att människors utrensningsorgan inte längre klarar av att göra sig av med det kvicksilver som dessutom läcker ur deras tandlagningar, särskilt som det skyddande spårämnet selen finns i allt mindre grad i vår föda.

Socialstyrelsens uppfattning idag är att det inte bevisats att amalgam kan göra människor sjuka. Möjligen skulle en mycket liten, särskilt känslig grupp kunna drabbas. Vpk anser dock att bevisbördan måste vara den motsatta. Man måste kunna bevisa att amalgam är ofarligt för att det ska få fortsätta att användas som tandlagningsmaterial.

Det finns idag ingen anledning att tveka inför beslutet att förbjuda amalgam som tandlagningsmedel. Den svåraste frågan är dock att hitta lämpliga ersättningsmaterial. De forskningsarbeten som pågår på olika håll för att få fram ett ofarligt och lämpligt tandlagningsmaterial måste få samhällets stöd, eftersom industrin bara har intresse för sådana dentalmaterial och projekt som visar sig omedelbart vinstgivande.

Den närmaste 3-årsperioden borde därför inriktas på att få fram bra ersättningsmaterial. Samma 3-årsperiod kan också gälla som avvecklingsperiod för användandet av amalgam.

Det finns idag ingen ansvarig myndighet för tandvårdsmaterial. Det betyder att vem som helst kan sälja vad som helst på den dentala marknaden. Biverkningarna från de olika tandlagningsmaterialen registreras inte. Vanligen förekommande tandlagningsmaterial kan t. ex. innehålla kvicksilver, krom, kobolt, kadmium, bly, vismut, kloroform, klorerade fenoler, formalin, m. m. Dessa ämnen är i andra sammanhang underkastade stora restriktioner vad gäller användningen, men alltså inte när de används i

munnen på oss människor. Vpk menar att alla tandvårdsmaterial måste betraktas som läkemedel och som läkemedel också underkastas kontroll, framförallt vad gäller biverkningar.

Mot. 1988/89
So452

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att amalgam bör förbjudas som tandlagningsmaterial,
2. att riksdagen hos regeringen begär att socialstyrelsen får i uppdrag att under en avvecklingsperiod på 3 år avseende användningen av amalgam ta fram ofarligt och alternativt tandlagningsmaterial,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att allt tandlagningsmaterial skall beraktas som läkemedel och således lyda under läkemedelsförordningen och därmed underställas för läkemedel föreskriven biverkningskontroll.

Stockholm den 19 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardson (vpk)

Gudrun Schyman (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)